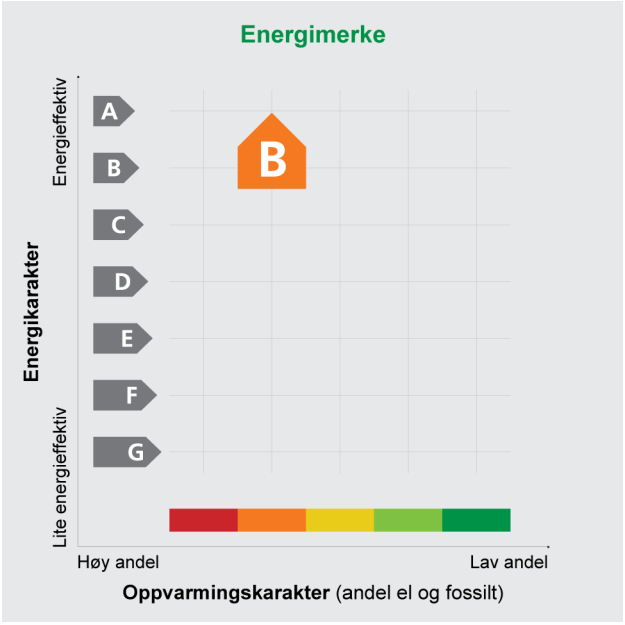
ENERGIATTEST

Adresse	Elgefaret 22
Postnr	1362
Sted	Hosle
Leilighetsnr.	
Gnr.	21
Bnr.	322
Seksjonsnr.	
Festenr.	
Bygn. nr.	0
Bolignr.	
Merkenr.	A2022-1360908
Dato	21.02.2022

Innmeldt av	FJELD STIAN

Energiattesten er bekreftet og offisiell.

Energimerket angir boligens energistandard. Energimerket består av en energikarakter og en oppvarmingskarakter, se figuren. Energimerket symboliseres med et hus, hvor fargen viser oppvarmingskarakter, og bokstaven viser energikarakter.

Energikarakteren angir hvor energieffektiv boligen er, inkludert oppvarmingsanlegget. Energikarakteren er beregnet ut fra den typiske energibruken for boligtypen. Beregningene er gjort ut fra normal bruk ved et gjennomsnittlig klima. Det er boligens energimessige standard og ikke bruken som bestemmer energikarakteren.
A betyr at boligen er energieffektiv, mens G betyr at boligen er lite energieffektiv. En bolig bygget etter byggeforskriftene vedtatt i 2010 vil normalt få C.

Oppvarmingskarakteren forteller hvor stor andel av oppvarmingsbehovet (romoppvarming og varmtvann) som dekkes av elektrisitet, olje eller gass.
Grønn farge betyr lav andel el, olje og gass, mens rød farge betyr høy andel el, olje og gass.
Oppvarmingskarakteren skal stimulere til økt bruk av varmepumper, solenergi, biobrensel og fjernvarme.

Om bakgrunnen for beregningene, se **www.energimerking.no**

Målt energibruk

Brukeren har valgt å ikke oppgi målt energibruk.

Hvordan boligen benyttes har betydning for energibehovet

Energibehovet påvirkes av hvordan man benytter boligen, og kan forklare avvik mellom beregnet og målt energibruk. Gode energivaner bidrar til at energibehovet reduseres. Energibehovet kan også bli lavere enn normalt dersom:

- deler av boligen ikke er i bruk,
- færre personer enn det som regnes som normalt bruker boligen, eller
- den ikke brukes hele året.

Gode energivaner

Ved å følge enkle tips kan du redusere ditt energibehov, men dette vil ikke påvirke boligens energimerke.

Energimerket kan kun endres gjennom fysiske endringer på boligen.

Tips 1: **Følg med på energibruken i boligen**
Tips 2: **Redusér innetemperaturen**
Tips 3: **Bruk varmtvann fornuftig**
Tips 4: **Slå av lyset og bruk sparepærer**

Nærmere informasjon, se vedlegg 1

Mulige forbedringer for bygningens energistandard

Ut fra opplysningene som er oppgitt om boligen, og beste skjønn fra den som har utført energimerkingen, anbefales følgende energieffektiviserende tiltak. Dette er tiltak som kan gi boligen et bedre energimerke. Noen av tiltakene kan i tillegg være svært lønnsomme. Tiltakene bør spesielt vurderes ved modernisering av boligen eller utskifting av teknisk utstyr.

Tiltaksliste: Se vedlegg 1 til energiattesten

Det tas forbehold om at tiltakene er foreslått ut fra de opplysninger som er gitt om boligen. Fagfolk bør derfor kontaktes for å vurdere tiltakene nærmere. Eventuell gjennomføring av tiltak må skje i samsvar med gjeldende lovverk, og det må tas hensyn til krav til godt inneklima og forebygging av fuktskader og andre byggskader.

Boligdata som er grunnlag for energimerket

Energimerket og andre data i denne attesten er beregnet ut fra opplysninger som er gitt av boligeier da attesten ble registrert. Nedenfor er en oversikt over oppgitte opplysninger, som boligeier er ansvarlig for.

Der opplysninger ikke er oppgitt, brukes typiske standardverdier for den aktuelle bygningstypen. For mer informasjon om beregninger, se www.energimerking.no/beregninger

Registrering:	Attest utstedt med detaljert registrering.	
Bygningskategori:	Småhus	
Bygningstype:	Enebolig	
Byggeår:	1956	
Bygningsmateriale:	Tre	
BRA:	280	
Ant. etg. med oppv. BRA:	3	
Detaljert vegger:	Ja	
Detaljert vindu:	Ja	
Dato for lekkasjetallmåling:	Ikke angitt	
Type bygg:	Eksisterende bygg	
Energiregler (TEK-standard):	Ikke angitt	Angis kun for nybygg

Teknisk installasjon

Oppvarming:	Elektrisitet Varmepumpe Ved
Varmepumpe:	Henter varme fra uteluft
Ventilasjon:	Balansert
Detaljering varmesystem:	Elektriske varmekabler Varmepumpe som avgir punktvarme Lukket vedovn

For å se utfyllende data som er brukt i beregningene kan en gå inn på www.energimerking.no, logge seg inn og lese den registrerte energiattesten. (Dette forutsetter at en er eier eller har fått delegert tilgang).

Om grunnlaget for energiattesten

Oppgitte opplysninger om boligen kan finnes ved å gå inn på www.energimerking.no, og logge inn via ID-porten/Altinn. På siden "Eiendommer" kan du søke opp bygninger og hente fram energiattester som er laget tidligere. For å se detaljer for en bolig hvor det er brukt detaljert registrering må du velge "Gjenbruk" av aktuell attest under Offisielle energiattester i skjermbildet "Valgt eiendom". Boligeier er ansvarlig for at det blir brukt riktige opplysninger. Eventuelle gale opplysninger må derfor tas opp med selger eller utleier da dette kan ha betydning for prisfastsettelsen.
Det kan når som helst lage en ny energiattest.

Om energimerkeordningen

Enova er ansvarlig for energimerkeordingen. Energimerket beregnes på grunnlag av oppgitte opplysninger om boligen. For informasjon som ikke er oppgitt, brukes typiske standardverdier for den aktuelle bygningstypen fra tidsperioden den ble bygd i. Beregningsmetodene for energikarakteren baserer seg på NS 3031 (www.energimerking.no/NS3031)

Spørsmål om energiattesten, energimerkeordningen eller gjennomføring av energieffektivisering og tilskuddsordninger kan rettes til Enova Svarer på tlf. 800 49 003 eller svarer@enova.no

Plikten til energimerking er beskrevet i energimerkeforskriften (bygninger).

Nærmere opplysninger om energimerkeordningen kan du finne på www.energimerking.no

For ytterligere råd og veiledning om effektiv energibruk, vennligst se www.enova.no/hjemme eller ring Enova svarer på tlf. 800 49 003.

Tiltaksliste: Vedlegg til energiattesten

Attesten gjelder for følgende eiendom (Vedlegg 1)

Adresse: Elgefaret 22
Postnr/Sted: 1362 Hosle
Leilighetsnummer:
Bolignr:
Dato: 21.02.2022 09:10:34
Energimerkenummer: A2022-1360908
Ansvarlig for energiattesten:
Energimerking er utført av: FJELD STIAN

Gnr: 21
Bnr: 322
Seksjonsnr:
Festenr:
Bygnnr: 0

Bygningsmessige tiltak

Tiltak 1: Tetting av luftlekkasjer

**Det kan være utettheter i tilslutning mellom bygningsdeler, rundt vinduer/dører og ved gjennomføringer som bør tettes. Aktuelle tettematerialer er f.eks. bunnfyllingslist med fugemasse eller strimler av vindsperre. I alle gjennomføringer benyttes mansjetter. Utettheter ved tilslutninger mellom bygningsdeler kan være kompliserte å tette, og må ofte utføres i sammenheng med etterisoleringstiltak.

Før tiltak er det antatt et lekkasjetall 10 luftvekslinger per time (n50). Verdien er basert på skjønn med bakgrunn i lignende konstruksjonfra samme byggeperiode.

Etter tiltak er det lagt til grunn et forbedret lekkasjetall på 2,5 luftvekslinger per time (n50).

Lekkasjetallet etter oppgradering trenger ikke å verifiseres ved trykktesting. Det er likevel en påminnelse om at fokuset på tetting er meget viktig i forhold til å hindre luftlekkasjer som kan gi fukt/muggskader, varmetap og redusert komfort.

Tiltak 2: Etterisolering av kaldt loft

**Nå-tilstand er 200mm isolasjon på kaldt loft. Det er tatt med i beregningene å etterisolere loftet med 200mm isolasjon, så det til sammen blir 400mm isolasjon. Ved etterisolering reduseres varmetapet, og loftet blir kaldere. For å hindre varm, fuktig luft innenfra å kondensere er det viktig å legge til rette for god lufting på loftet, og en tett etasjeskiller. Det er viktig at luftespalter langs raftet/ventiler på gavlvegg blir opprettholdt så kaldtloft er godt ventilert. Det skal også være en fuktsperre på varm side av isolasjonslaget. Eventuelt må det vurderes om overflatebehandling fungerer tilstrekkelig godt til å hindre varm, fuktig luft fra å trekke gjennom konstruksjonen og opp på kald loft. Isolasjonen legges med fordel krysslagt over den eksisterende isolasjonen. Se også over at den eksisterende isolasjonen ligger riktig imellom bjelkelaget og at den er hel. Hvis isolasjonen er hel kan den bli liggende. Blåseisolering sparer mye tid, og kutter kuldebroer effektivt.

Tiltak 3: Isolering av gulv mot kald kjeller / kryprom

**Dagens tilstand er antatt uisolert bjelkelag mot kryprom. Beregningen tar utgangspunkt i å etterisolere gulv mot kryprom med 200mm isolasjon.

Tiltak 4: Randsoneisolering av etasjeskillere

Dagens tilstand er utette overganger imellom bygningsdelene, og det er tatt med i beregningene å utbedre dette. Dette gjøres med fordel samtidig med etterisoleringsarbeidet. Utvendig trekkes det vindsperre helt ned til grunnmuren, så den dekker over bunnsvilla. Det kan også tettes i overgangen bunnsvill grunnmur med elastisk fugemasse. Hvis gulvene blir åpnet er det en fin mulighet til å sørge for at isolasjonen går helt ut til ytterveggen.

Tiltak 5: Etterisolering av yttervegg

**Nå-tilstand er bindingsverk med antatte 100mm isolasjon. Beregningene tar utgangspunkt i å etterisolere med 100mm isolasjon på utsiden med ny vindsperre. Det vil da bli totalt 200mm isolasjon. Isolasjonen legges med fordel krysslagt, eller en løsning som gir et kontinuerlig isolasjonslag. Dette reduserer kuldebroer.

Tiltak 6: Etterisolering av kjellervegg

**Nå-tilstand er kjellervegger av betong og lettbetong. På vegger av mur, betong eller teglstein anbefaler vi utvendig isolering. Ved innvendig isolering i tillegg bør 2/3 av isolasjonstykkelsen være på utsiden for å redusere risikoen for fuktskader og frostsprenging i den utvendige overflaten. Beregningen tar utgangspunkt i å etterisolere alle kjellervegger med 100mm isolasjon utvendig.

Tiltak 7: Utskifting av vindu

**Beregningen tar utgangspunkt i at alle vinduer skiftes til nye vinduer med U-verdi på 1,2 W/m2K (medregnet ramme og karm). Vinduer skiftes i henhold til tegninger.

Tiltak 8: Utskifting av ytterdør

**Beregningen tar utgangspunkt i at alle dører skiftes til nye dører med U-verdi på 1,2 W/m2K (medregnet ramme og karm). Dører skiftes i henhold til tegninger.

Tiltak på luftbehandlingsanlegg

Tiltak 9: Installere ventilasjonsanlegg med varmegjenvinner til erstatning for naturlig ventilasjon

**Det er tatt med i beregningene å installere balansert ventilasjonssystem med roterende varmegjenvinner. Nytt anlegg med både ur- og mengdestyring vil gi muligheter for behovsstyring, og dermed energisparing. Balansert ventilasjon må ha en temperaturvirkningsgrad på minimum 80 % og må dekke minimum 50 % av det oppvarmede arealet.

Boligen er naturlig ventilert. Drivkreftene varierer hovedsakelig med forskjell i inne- og utetemperatur og trykkforskjeller som oppstår pga vindpåvirkning på bygningen. Disse drivkreftene er som regel svake, så luftskiftet blir også supplert av luftlekkasjer gjennom utettheter i klimaskjermen. Disse lekkasjene vil for en stor del bli borte når klimaskjermen blir oppgradert. Dette vil bidra til at fuktig, varm luft lettere, og oftere, vil hope seg opp og påvirke inneklimaet negativt.

Balansert ventilasjon trekker inneluften ut, og tilfører frisk, filtrert og forvarmet luft til oppholdsrommene. Balansert ventilasjon har to kanalsystemer. Et som forsyner oppholds- og soverom med frisk, forvarmet luft, og et som trekker ut brukt inneluft fra kjøkken og bad. Frisk luft hentes inn fra et felles luftinntak på yttervegg, og varmen fra luften på vei ut overføres til luften på vei inn, i varmegjenvinneren uten at de blandes. Selv med ventilasjonsanlegg er det viktig å legge til rette for at boligen kan ventileres gjennom åpning av vinduer. Spesielt sommerstid vil det kunne bli overtemperatur i boligen, og da er ikke ventilasjonsanlegget tilstrekkelig for å lufte ut varmen (varmegjenvinneren slås av om sommeren).

Plasseres ventilasjonsaggregatet på kald loft må kanalene isoleres for å unngå varmetap og kondensering.

Tiltak på elektriske anlegg

Tiltak 10: Temperatur- og tidsstyring av elektrisk gulvvarme / takvarme

For direkte elektrisk oppvarming (panelovner/varmekabler) bør det installeres et varmestyringssystem som gir mulighet for automatisk dg/natt-senkning.

Tiltak på varmeanlegg

Tiltak 11: Installere luft/luft-varmepumpe

Det er tatt med i beregningene å installere en luft/luft-varmepumpe ettersom dette kunne være interessant (også kalt komfortvarmepumpe). Den henter "gratis" varme fra uteluften som tilføres inneluften, og reduserer dermed energiutgiftene til oppvarming i boligen. Best utnyttelse fås ved en åpen romløsning. For hver kilowattime varmepumpen bruker i strøm, gir den gjennomsnittlig over fyringssesongen 2 - 3 kilowattimer i varmeutbytte. Varmepumpen bør ha en nominell effekt på over 5kW. Varmepumpen kan ha et rørstrekk på inntil 5 m uten større varmetap. Tiltaket har en beregnet årlig besparelse på 4000kWh.

Tiltak 12: Installere ny rentbrennende vedovn / peisinnsats, alternativt pelletskamin

**Det er i dag en eldre peis. Det er tatt med i beregningene å installere en ny rentbrennende peis/vedovn.
I åpen peis (murt peis uten støpejernsinnsats og uten dører) utnyttes kun 10-30 % av energiinnholdet i veden. Ved å montere et lukket, rentbrennende ildsted (peisinnsats med tette dører) reduseres varmetapet, og energien i veden utnyttes mer effektivt - opptil 75 % virkningsgrad. I tillegg reduseres røykgassforurensning og utslippene med inntil 90 %.

Tiltak 13: Individuell varmemåling i flerbolighus

Dersom det ikke er system for individuell måling og avregning av varme og varmtvann, bør dette vurderes innført. Med dette betaler den enkelte husstand kun for sitt faktiske forbruk, noe som både vil gi en rettferdig fordeling av kostnadene, og motivere til energisparing. Det må monteres nødvendig målerutstyr i varmesentralen, på varmekurser og i hver leilighet. Det finnes forskjellige løsninger og utstyr. Det kan være med manuell avlesning i leilighetene, eller elektroniske målere som overfører forbruksverdier trådløst. Leverandør avleser årlig (eller oftere) alle måledata, og utarbeider avregninger for alle leiligheter.

Brukertiltak

Tips 1: Følg med på energibruken i boligen

Gjør det til en vane å følge med energiforbruket. Les av måleren månedlig eller oftere for å være bevisst på energibruken. Ca halvparten av boligens energibruk går til oppvarming. En nøkkelfaktor for å optimalisere komfort, energibruk, økonomi og miljøresultatet er å vite hva du driver med! Muligheten for å vurdere eget forbruk over tid, og oppfattelse av hva som bidrar til god innekomfor krever noen knagger å henge dette på. Vi vil sterkt anbefale at du bruker informasjonen du får om forbruket ditt på strømregningen eller «Dine sider» hos strømleverandøren. Ta en titt i ny og ne, og se hvordan forbruket kan sammenlignes med forrige måned eller på samme tid i fjor. Hva har bidratt til at det er forskjeller, eventuelt hvorfor ikke? En liten skjerm på kjøkkenet som viser temperatur og fuktnivå på forskjellige steder i boligen gjør at du kan danne deg et bilde av hvordan innekomfort og forbruk påvirkes av forskjellige bruksmåter, eller varierende uteklima. Slike målesystemer kan kjøpes for ett par hundrelapper i jernvarehandelen.

Tips 2: Redusér innetemperaturen

Den største forbruksposten er romoppvarming. Så din adferd, og krav til innetemperatur er det som påvirker totalforbruket mest. Ha en moderat innetemperatur. For hver grad temperatursenkning reduseres oppvarmingsbehovet med ca. 5%. Ha lav varme på rom som ikke brukes jevnlig.

Tips 3: Bruk varmtvann fornuftig

Gammel dusj bør erstattes av en sparedusj. For å finne ut om du bør bytte til sparedusj, eller om du allerede har sparedusj, kan du ta tiden på fylling av en vaskebøtte. Nye sparedusjer har et forbruk på kun 9 liter per minutt. Monter sparedyse på alle vannkraner.

Tips 4: Slå av lyset og bruk sparepærer

Slå av lys på rom som ikke er i bruk. Bytt til sparepærer eller LED der mulig.

Generell informasjon

**Tiltaket må gjennomføres for at prosjektet skal kvalifisere til støtteordningen "Oppgradering av bygningskroppen - Nivå 3" fra Enova.